BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL In România 3 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 162 Sâmbătă 15 Iunie 1940
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV. SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

RĂSPUNDEREA FUNCȚIONARULUI

Am scos în evidență, în numerele noastre precedente, avantagiile cari rezultă din unificarea salarizării prevăzută în noul cod al funcționarilor publici.

Noi am luptat în permanență pentru înfăptuirea revendicărilor harnicei clase a funcționarilor publici și am subliniat în totdeauna cu tărie, dreptul ei la o viață mai bună, mai sigură mai omenească.

Această acțiune sinceră și dezinteresată în favoarea întregei clase funcționărești, nu ne-a împiedecat însă, ca, în apărarea prestigiului celor mulți, să cerem înlăturarea ori sancționarea celor cari prin purtarea și prin abuzurile lor, compromiteau numele întregului corp al salariaților publici.

Sancțiunea judicioasă, cuminte și legală, constitue baza reală a aplicării tuturor legilor și noi am arătat în nenumărate rânduri că mentalitatea specială creiată în rândurile slujbașilor publici, pornea dela ideea că atot puternicia „protecției" absolvă orice greșală, orice abuz și orice vinovăție.

Codul nou prevede la capitolul III, între altele că funcționarul trebue „să fie respectuos față de superiori, cuviincios și drept față de colegi, îndatoritor față de public". Indeosebi această ultimă prevedere este prea deseori uitată de unii funcționari. Trebue infiltrat în spiritul tuturor slujbașilor statului principiul absolut că au datorii de îndeplinit față de marea massă a contribuabililor; că ei sunt la dispoziția publicului nu publicul la dispoziția lor!

La acelaș capitol, este un aliniat referitor la sancțiuni, ce trebue să rămână întipărit în mintea oricărui salariat al statului: „Funcționarul public este răspunzător bănește față de administrație pentru daunele cauzate printr'un act ilegal făcut cu rea credință".

Orice funcționar trebue să știe că este răspunzător bănește pentru ori ce abuz și că instituția respectivă, care îl salarizează, va chema la rându-i în garanție, pe slujbașul autor al faptului, în cazul unei judecăți.

Pătrunzându-se de ideea că ei cei dintâi trebue să dea exemplul de respect și de supunere față de legile și regulamentele în vigoare, deci în primul rând de codul care le statornicește atribuțiile, îndatoririle și eventualele sancțiuni, — funcționarii pot fi siguri că își vor spori prestigiul în ochii tuturor cetățenilor și-și vor îndeplini menirea lor de stâlpi ai organismului de stat.

DESPRE PROBLEMA CĂRȚII

In legătură cu „Luna cărții"

Să însemnăm mai întâi un progres mulțumitor că de la „Ziua Cărții", despre care a fost vorba acum câțiva ani, s'a ajuns la „Luna Cărții". Să mai însemnăm o inovație necesară și fericită: înființarea „caselor" care să ajute pe scriitori, compozitori, pictori și sculptori.

Trecând la problema cărții, trebuie constatat din capul locului că această problemă este foarte cuprinzătoare, înfățișând diferite aspecte ce se cer examinate de aproape și în lumina realităților. Pe deasupra acestor adevăruri stă însă adevărul evident, că este o strânsă legătură între necesitatea ce simte un popor de a face sacrificii pentru patrie, și gradul lui de cultură. De aceea, ar fi interesantă și instructivă o statistică în sensul de a se ști, nu câte cărți se tipăresc, ci câte cărți se cumpără, — se cumpără în mod benevol, fără nici un fel de presiune, ori de unde ar fi.

O latură importantă a problemei pe care și d. ministru al educației naționale a atins-o în cuvântarea d-sale, privește „desvoltarea gustului de citit, a trebuinței de citire și de studiu, selecționarea cărților după vârstă, trebuinți sufletești și preocupări".

Ca unii cari de mulți ani de zile consacrăm tot timpul și toată puterea de muncă, tocmai pentru a desvolta gustul de citire printre cei mici și tineretul școlar, avem de formulat, scoase din proprii constatări, unele observații și unele deziderate.

De pildă, stăm relativ binișor în ce privește literatura pentru copii. Am întrebuințat cuvântul „binișor", gândindu-ne la desvoltarea ce a luat această literatură la alte popoare. Însă chiar calificativul „binișor" ar fi exagerat, când e vorba de a cerceta cum stăm cu literatura pentru tineret — pentru tinerii bunăoară, între 14—18 ani. Nu doar că ar lipsi scriitorii, cari să dea acestui tineret cărți potrivite pentru vârsta și gradul lui de desvoltare intelectuală. Nu lipsesc scriitorii, ci cititorii.

Dar nu citesc tinerii, la care ne referim? Răspundem, întemeindune tot pe cercetări și constatări personale, că, în genere, băieții citesc mai puțin decât fetele. Băieții își întrebuințează cea mai mare parte din timp cu sporturi — cu imitație de sporturi și cu urmărirea diferitelor sporturi.

Insă mai este de făcut asupra

(Continuare in pag. 2-a)

EGIPTUL ȘI RĂZBOIUL

Conform procedurii folosite de guvernul egiptean cu prilejul isbucnirii războiului între Marea Britanie și Germania, Președintele consiliului de miniștri al Egiptului, Ali Maher Pașa, a propus Mercuri Camerei ruperea raporturilor diplomatice cu Italia.

Camera a aprobat propunerea primului ministru.

Aplicarea tratatului de alianță anglo-egiptean din 26 August 1936 ducea în mod inevitabil către această încheiere.

Prin acest tratat, care consacra sfârșitul ocupației militare britanice în Egipt și recunoașterea acestuia ca Stat independent, cu dreptul de a avea reprezentanții săi diplomatici, se încheia o alianță „cu scopul de a consolida amiciția, înțelegerea cordială și bunele relațiuni" ale celor două țări.

Diferite obligațiuni decurgeau din această alianță. Părțile semnatare se îndatorau să nu adopte, în raporturile lor cu alte State, atitudini incompatibile cu alianța lor și să nu încheie tratate politice incompatibile cu dispozițiunile tratatului.

In caz de litigiu cu un alt Stat, de natură a provoca o ruptură cu acesta, părțile contractante trebuie să se consulte în vederea unei deslegări pașnice, iar dacă o asemenea soluție nu s'ar dovedi posibilă și una din cele două părți ar fi târîtă în război, cealaltă parte este obligată să vie fără întârziere în ajutorul ei în calitate de aliată.

Declarația de război a Italiei împotriva Marei Britanii a făcut să intre în vigoare această dispoziție a tratatului Egiptul nu are totuși obligația de a-și trimite trupele pentru apărarea teritoriului britanic, dispoziție care pentru moment nu prezintă de altfel un interes practic deosebit, fiindcă organizarea unei armate egiptene este abia la începuturile ei. Egiptul va pune însă la dispoziția Marei Britanii „toate înlesnirile și asistența în puterea sa, inclusiv folosința porturilor, aerodromurilor și mijloacelor lui de comunicație" și va lua „toate măsurile administrative și legislative, inclusiv aplicarea legii marțiale și ale unei cenzuri eficace, necesare spre a face efective aceste înlesniri și această asistență". Aceste dispoziții au devenit vitale pentru Anglia, din momentul în care progresele aviației făcând Malta vulnerabilă, au determinat această țară să strămute la Alexandria grosul forțelor sale navale.

Sarcina apărării Canalului de Suez este atribuită în principiu Egiptului. In practică, întrucât acesta nu dispune încă de forțele armate necesare, timp de douăzeci de ani de la încheierea tratatului, apărarea comunicațiilor prin Suez aparține Angliei, care, în timp de pace poate menține în zona canalului 10.000 de oameni și 400 de piloți. Această limitațiune dispare însă în caz de război. Forțele aeriene britanice dispun, conform tratatului, de cea mai largă libertate spre a folosi — în orice scop — oricare parte a teritoriului egiptean.

In ciuda politicii stăruitoare de apropiere cu Egiptul, făcută în ultimii ani de diplomația italiană și a marelui număr de italieni — 60.000 de oameni — residând în această țară, guvernul egiptean nu pare a fi avut nici o șovăire spre a aplica dispozițiile tratatului de alianță.

In timp de pace activitatea naționaliștilor egipteni și existența unei prese arabe, care-și manifesta simpatiile și admirația pentru Italia, putea lăsa să se creadă că, în caz de criză, Egiptul va avea ezitări în aplicarea tratatului său de alianță cu Anglia. Interesele britanice și cele egiptene, în deosebi, în clasa dominantă, care exercită puterea politică reală, sunt atât de strâns legate, încât o altă ipoteză ar fi fost greu de înfăptuit.

Egiptul n'a folosit astfel asigurările ce i-au fost date de d. Mussolini, în cuvântarea prin care a anunțat intrarea Italiei în război. Hotărirea lui nu va rămâne probabil fără răsunet în lumea arabă, în care Egiptul joacă un rol însemnat. Arabii au avut o atitudine ostilă Marei Britanii, în anii din urmă, dar s'au liniștit imediat după începerea războiului european.

Problema Egiptului trece astfel din domeniul politic în cel militar. Platformă de căpetenie a strategiei engleze în Mediterana; paznic al comunicațiilor prin Canalul de Suez; riveran pe o mare întindere al Mării Mediterane și al Mării Roșii; așezat pe drumul imperial al Marei Britanii ca și al Italiei; vecin cu Libia și, prin Sudanul anglo-egiptean, cu Imperiul italian din Africa orientală, Egiptul este chemat să devie unul din centrele de luptă de căpetenie ale războiului din Mediterana.

I. L.

UNGARIA N'A TRIMIS TRUPE LA GRANIȚA ROMÂNIEI

Budapesta 12 (Rador). — Agenția Telegrafică Ungară transmite:

In cercurile competente se declară că este lipsită de orice temeiu știrea publicată de unele ziare americane, despre trimiterea unor trupe ungare la frontiera României.

x◆x

Noul ambasador al Angliei a sosit la Moscova

Moscova, 12 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" anunță că d. Stafford Cripps, noul ambasador al Marei Britanii, a sosit la Moscova Miercuri.

LUPTELE DIN FRANȚA VĂZUTE DELA BERLIN

Rezultatul luptelor dela Saint Valery. — Problema apărării Parisului. — In legătură cu începerea unei acțiuni în regiunea liniei Maginot

Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 12. — Ultimul comunicat oficial al Inaltului comandament german, confirmă în totul pronosticurile ce se făcuseră după apariția comunicatului precedent, în legătură cu rezultatele „bătăliei Franței".

Trupele germane au reușit să împresoare un însemnat grup inamic, la Saint Valery, un altul a fost încercuit în regiunea Dieppe. Grupul dela Saint Valery a fost capturat de germani, după cum anunță comunicatul de azi. Aceasta s'a întâmplat din cauză că transporturile de noui trupe pentru a întări acest grup n'au mai putut sosi la timp.

Numărul de 20 de mii de prizonieri este destul de mare, dar el nu confirmă totuși denumirea de „armată" pe care o dăduse presa germană acestui grup. Se crede că aceasta se datorește și faptului că o parte din trupele aliate încercuite în această regiune au putut să răzbească spre Canalul Mânecii și să fie transportate de acolo cu ajutorul vapoarelor. E deasemeni demn de relevat că se vorbește despre prezența unor trupe franceze și engleze în această regiune, ceeace dovedește că pe acest front se află într'adevăr și divizii britanice, ceeace e în contrazicere cu afirmațiile făcute în ultimul timp de presa germană, că nu s'ar mai afla nici un fel de trupe engleze pe pământul Franței.

*

Situația provocată de ofensiva germană în imediata apropiere a Parisului face să se pună din ce în ce mai mult problema dacă se va ajunge într'adevăr la o apărare a acestei capitale, ceeace ar expune-o desigur tuturor urmărilor distrugătoare ale războiului modern. Cele întâmplate la Varșovia și chiar la Rotterdam dovedesc cu prisosință aceste afirmații, mai ales că luptele pentru cucerirea Parisului vor întrece desigur în

(Continuare in pag. 2-a)

A DOUA ZI DE RĂZBOI IN ITALIA

Prin telefon, dela corespondentul nostru din Roma

Roma, 12. — Starea de război n'a cauzat nicio turburare în desfășurarea normală a vieții în Italia, unde poporul își vede liniștit de lucrul său, așteptând cu încredere evoluția situației militare. Trenurile merg normal, comunicațiile telefonice în interior, cât și în afară, se desfășoară fără nicio turburare. Tot astfel traficul la frontiera germană, elvețiană și iugoslavă, este normal.

Primul buletin de război, publicat în mare relief de presă, fără comentarii, a suscitat un viu interes și a satisfăcut curiozitatea opiniei publice, care aștepta cu nerăbdare să aibă știri asupra începutului ostilităților. De dimineață, la orele 10, mulțimea s'a adunat în fața posturilor publice de radio, pentru a asculta comunicatul cartierului general din zona de operații. Emisiunea a început în sunetele grave ale clopotelor de pe Capitoliu, care nu se aud decât în clipe de mare însemnătate istorică. Poporul a primit știrile de pe front cu o liniște religioasă, pornind apoi la lucru.

Azi noapte a avut loc la Roma prima alarmă aeriană. La ora 1.45 cetățenii au fost treziți de sunetul sirenelor. Imediat orașul a fost scufundat în cea mai completă obscuritate, traficul s'a oprit, în timp ce trupe de protecție antiaeriană și poliția străbăteau străzile, gata la orice eventualitate. Starea de alarmă s'a terminat la ora 2,20. In tot acest timp, artileria antiaeriană nu a intrat în acțiune, și nici nu s'au auzit sgomotul motoarelor pe cerul Romei. Nu se știe, cel puțin până acum, din ce parte a venit amenințarea incursiunii. Azi dimineață, escadrile italiene de vânătoare se încrucișau la mari înălțimi, deasupra Capitalei.

Până în astăseară nu s'au obținut știri oficioase la Roma, asupra unor alte alarme din cursul nopții în alte orașe ale Italiei.

S'au luat noui dispoziții pentru a adapta viața la exigențele războiului. Toate instituțiile publice trebue să fie închise la ora 23. Localurile de dans au fost

(Continuare in pag. 2-a)

MĂRIA SA MARELE VOEVOD MIHAI A VIZITAT REȘEDINȚA ȚINUTULUI BUCEGI

Măria Sa Marele Voevod vizitând sălile rezidenției

In aplicarea programului de educație, alcătuit de M. S. Regele pentru Moștenitorul Tronului, Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia a vizitat Mercuri reședința Ținutului Bucegi, unde s'a ținut, pentru Măria Sa și pentru colegii Săi de clasă, o lecție de organizare administrativă ilustrată, apoi practic, prin cercetarea modului de funcționare a serviciilor ținutului.

Măria Sa Marele Voevod Mihai a sosit, la reședința ținutului Bucegi, la ora 3 d. a., însoțit de d. lt.-col. Dămăceanu, aghiotant regal, prof. I. V. Gruia și maior Tomescu, profesorii clasei Măriei Sale.

La intrare, Marele Voevod Mihai a fost întâmpinat de d. G. Alexianu, rezidentul regal al ținutului Bucegi, Iulian Peter, secretar general al ținutului și de toți directorii serviciilor centrale.

In sala festivă, d. prof. I. V. Gruia a ținut o lecție asupra organizării administrative a ținutului.

La sfârșitul lecției Marele Voevod Mihai a vizitat toate serviciile ținutului, primind explicațiile d-lui rezident regal asupra organizării acestor servicii, asupra lucrărilor de interes obștesc și realizărilor bugetare ale ținutului.

Măria Sa Marele Voevod Mihai a cerut relațiuni asupra sistematizării satelor și orașelor și asupra stării financiare ale comunelor.

FAZA DECISIVĂ A BĂTĂLIEI DIN NORDUL FRANȚEI

Armatele germane au ocupat Rouen și Reims

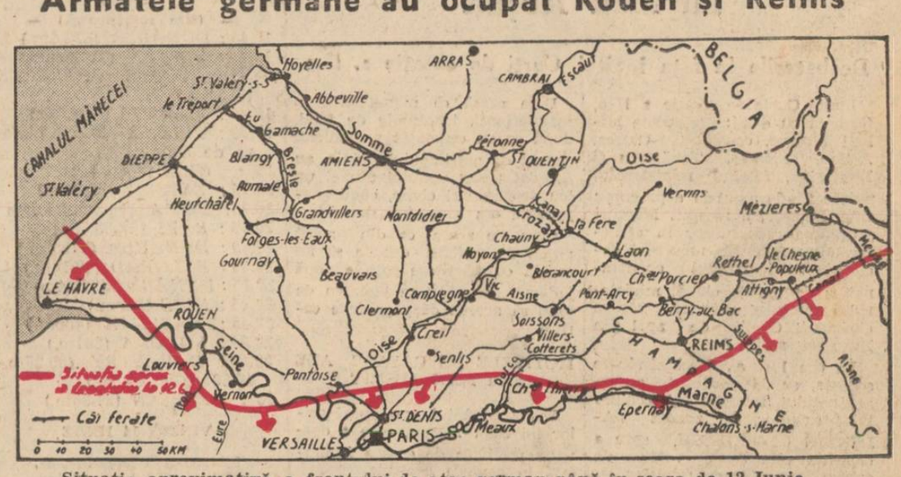

Situația aproximativă a frontului de atac german până în seara de 12 Iunie

Marea bătălie din nordul Franței a intrat în faza decisivă.

Germanii au lărgit frontul lor de atac spre est, până dincolo de Meusa, iar acțiunea artileriei lor de toate calibrele începută de alaltăeri pe Rinul superior, pare a fi preliminariile unor operațiuni ofensive în stil mare și pe frontul de nord-est al Franței, care până acum a fost pasiv, în legătură cu operațiile armatei italiene pe frontul Alpilor.

In cazul acesta o bătălie gigantică se va angaja de la canalul Mânecei până la marea Mediterană, la care vor lua parte armatele franceze germane și italiene, de valoarea a 220—240 de divizii.

Ca să atingă obiectivele strategice fixate în planul lor de operațiuni și să grăbească decisiva, fie prin ruptură, fie prin încercuire, comandamentul armatelor germane a mai adus câteva divizii de tip normal și mai mulțe blindate, pe care le-au angajat în luptele ce s'au dat Miercuri în valea Oise, în sectorul Reims, în regiunea Champagne, ca și între Oise, Aisne și Meusa. Numărul diviziilor germane de infanterie, blindate și mecanomotorizate— angajate în bătălie sunt evaluate de francezi la aproape 120.

Iată, în linii generale, rezultatele operațiilor militare din cursul zilei de Miercuri:

Aripa dreaptă a armatei germane, care operează între litoralul mării Mânecei, Sena inferioară și râul Oise, a realizat progrese spre sud-vest, în direcția Le Hâvre și sud, dincolo de Sena. Un grup de divizii franco-engleze, care fusese complect încercuit pe litoral, între Dieppe, Saint-Vallery, Fécamp și Barentin, a încercat zadarnic să se salveze pe calea mării. El a fost silit să capituleze. După un comunicat al catrierului general german, în acest sector s'au predat șapte generali, dintre care un comandant de corp de armată și au fost capturați peste 20.000 de soldați francezi.

Germanii au ocupat centrul vital Rouen, iar diviziile lor blindate au forțat trecerea Senei, după lupte extrem de crâncene, între Rouen și Vernon în apropiere de localitățile Elboef, Laanviers și Les Andelys.

Carele de asalt germane însoțite de formațiuni motorizate de infanterie și artilerie, continuă înaintarea, la sud vest și sudest de Sena inferioară, în direcțiile Bernay și Evreux, de-alungul râului Iton.

La centru, grupul de armată german, care a operat între râurile Oise, Aisne și Aureq, după ce a ocupat localitățile Compiègne, Villers-Cotterets, a susținut lupte crâncene pe linia Senlis-Chantilly-La Ferté Milon, cu diviziile franceze ce fac parte din armata ce apără Parisul.

In dimineața zilei de Miercuri trupele germane se aflau la 20—25 km. de Paris, pe care îl înconjurau pe la nord-vest, nord și nord-est, între Oise și Marna.

Situația critică ce s'a creat la aripa stângă franceză, prin străpungerea dispozitivului său defensiv de către coloanele blindate și încercuirea unui grup de trupe, pe litoralul mării Mânecei, între Dieppe și Fécamp, ca și împingerea altor formațiuni blindate spre est de Ourcq, până la Marna, a pus în primejdie Parisul.

Mai spre est, între râurile Ourcq și Marna, detașamente puternice germane au înaintat spre valea Marnei și au atins râul Meaux, Château Thierry și Dormans.

Incă din cursul zilei de Marți trupele franceze au început retragerea în ordine și au luat poziție pe malul drept al Marnei, între Logwy—Coulommiers —Montmirail—Epernay.

In direcția Reims germanii au dat numeroase atacuri cu 7 divizii, dintre care două blindate. Cu toată viguroasa rezistență a trupelor franceze, care au contraatacat de mai multe ori, susținute de tancuri și de artileria grea, ele au fost silite să se retragă dincolo de râul Suippes. Germanii au ocupat orașul Reims și au înaintat spre est de râul Suippes. O altă bătălie crâncenă s'a angajat în regiunea cuprinsă între canalul Oise —Aisne și Meusa, care este în curs.

Pe frontul Alpilor n'au început încă operațiile.

R. SEIȘANU

EXODUL DIN PARIS CONTINUĂ

Refugiații parisieni. — Măsurile guvernului francez față de supușii italieni. — O sută cinci zeci de mii locuitori belgieni în Franța. — Un vapor de război belgian citat pe ordinul de zi al armatei franceze

Prin telefon, prin Geneva, dela corespondentul nostru din Franța

Exodul populației parisiene a continuat și azi în aceleași condițiuni și cu același calm. Mulți din exilații voluntari au pornit pe jos, alții cu bicicletele și ducând cu ei în mici pachete câteva obiecte de primă necesitate. Pretutindeni ei sunt primiți cu multă solicitudine. I-am văzut pe acești exilați, am vorbit cu ei. Pot afirma că moralul lor este cât se poate de ridicat și că nimeni n'a pierdut încrederea că nu va întârzia ziua când armata franceză va libera pământul Franței.

Măsurile luate de guvernul francez față de supușii Italieni aflați în Franța au fost unanim aprobate de opinia publică.

Vigilența autorităților va fi cu atât mai severă față de acei italieni cari nu-și vor ține cuvântul sau a căror activitate făcută este cunoscută. Impotriva acestora guvernul francez e hotărît mai mult ca oricând să ia imediat cele mai riguroase măsuri.

*

In mod oficial se anunță că numărul belgienilor cari sunt de pe acum la lucru în Franța se ridică la 150.000. Metalurgiștii și agricultorii sunt toți întrebuințați. Acești locuitori, grație cooperării serviciilor belgiene și franceze, vor beneficia de legislația socială actualmente în vigoare în Franța. Fiecare lucrător va avea un libret de economie care îi va permite la înapoerea în Belgia să aibă o sumă de bani strânsă. Industria diamantelor din Aren se va instala la Royan. Ministrul muncii este convins că se va putea ajunge la o înțelegere cu Statele Unite și cu Spania pentru a permite aprovizionarea belgienilor atât din Belgia cât și din Franța.

Se anunță pe de altă parte că vaporul de război belgian H. 75 a fost citat pe ordinul de zi al armatei franceze și a fost felicitat de amiralul francez. Citațiunea din ordinul de zi este următoarea: „Unul dintre cei din urmă, la Dunkerque și care a salvat 240 soldați francezi sub focul dușmanului".

O armată puternică asigură existența Patriei și, prin aceasta însăși libertatea noastră națională. Deaceea, grija pentru oștirea țării este însăși pentru liniștea și prosperitatea fiecăruia dintre noi.

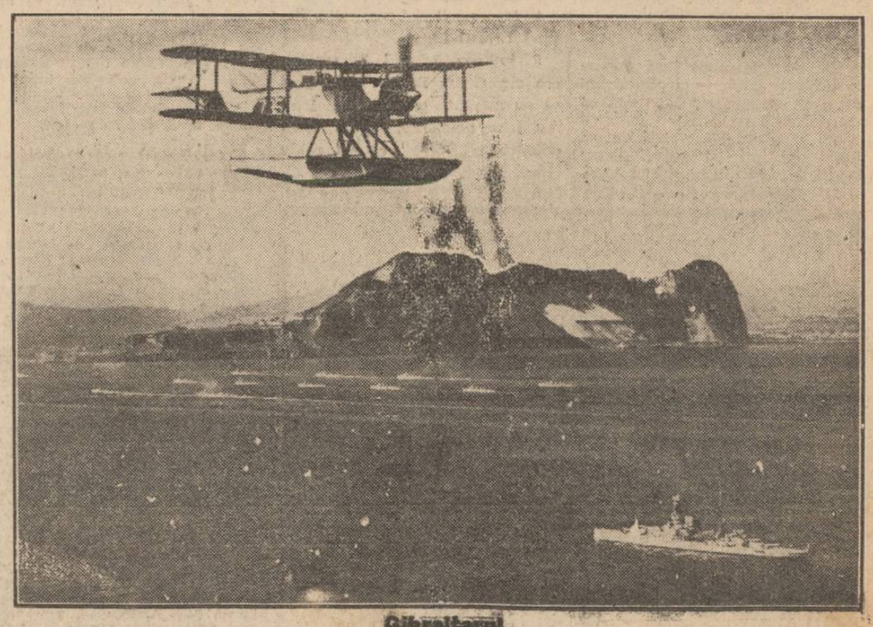

Gibraltarul